

RESUMS/ABSTRACTS

Cronologia de fets i esdeveniments al voltant del Palau Comtal d'Oliva

DOMÉNEC-XAVIER CANYAMÀS I VALLCANERA

El Palau Comtal d'Oliva, antiga residència familiar dels Centelles, i la històrica ciutat d'Oliva, han estat l'epicentre de diferents estudis, articles i publicacions promoguts per l'Associació Cultural Centelles i Riusech. Des que fou creada en 1995, aquesta institució ha bregat per recuperar el valuós patrimoni històric i cultural que antany va situar Oliva al capdavant de les viles més importants de l'antic Regne de València. L'article recull succintament, i seguint un rigorós ordre cronològic, fets i esdeveniments vinculats a l'Oliva comtal i al noble edifici del Palau, i brinda una informació que reviscola l'auge i decadència d'aquest monumental edifici, company de viatge de diferents generacions d'olivers.

PARAULES CLAU: Oliva / Comtat d'Oliva / Palau Comtal / Carròs / Centelles / Egil Fischer / Vilhelm Lauritzen.

The Palace of the Counts of Oliva, former residence of the Centelles Family, and the historic city of Oliva, have been the epicenter of different studies, articles and publications promoted by the Centelles and Riusech Cultural Association. Since it was created in 1995, this institution has worked to recover the valuable historical and cultural heritage that once placed Oliva at the head of the most important towns of the ancient Kingdom of Valencia. This article briefly collects, following a strict chronological order, facts and events linked to the Oliva County and the noble building of the Palace, and provides information which revisits the rise and decline of this monumental building, travel companion of different generations of citizens from Oliva.

KEYWORDS: *Oliva / County of Oliva / County Palace / Carròs / Centelles / Egil Fischer / Vilhelm Lauritzen.*

L'antiga fortalesa gòtica del Palau Comtal d'Oliva a través de la seua lectura mètrica-constructiva

MARIA PITARCH ROIG

En l'actualitat, el Palau Comtal d'Oliva, un dels màxims exponents de la construcció valenciana de l'Edat Moderna, es troba fragmentat i oblidat, absorbt pel teixit residencial del centre històric de principis del segle xx.

A pesar de les contínues transformacions sofrides, encara es conserven testimonis construïts que parlen de la seua configuració original i del gran ventall de tècniques constructives utilitzades en el gòtic civil valencià i en les seues posteriors transformacions, com els arcs diafragmàtics de rajola disposats en cruixies dobles perimetrals, les voltes de rajola a rosca, les portades de pedra d'algeps o la cuidada construcció en pedra dels espais nobles.

Mitjançant l'estudi de les estructures conservades i de la documentació gràfica de principis del segle xx ha sigut possible identificar i caracteritzar les principals fases constructives d'ampliació i renovació del conjunt.

Aquest article pretén reflexionar i indicar algunes dades sobre l'evolució i construcció del conjunt en les diferents etapes constructives tenint en compte especialment els materials conservats, les tècniques constructives emprades, les traces reguladores que van crear els espais i els elements constructius singulars.

PARAULES CLAU: estudi arquitectònic / Oliva / Palau Comtal / Centelles / tardogòtic.

At present, the Palace of the Counts of Oliva, one of the greatest exponents of Valencian construction of the Modern Age, is fragmented and forgotten and absorbed by the residential fabric of the historic center of the early 20th century.

Despite the continuous transformations undergone, there are still built witnesses which tell about its original configuration and the wide range of construction techniques used in the Valencian Civil Gothic and in its subsequent transformations, such as the diaphragmatic tile arches arranged in double crevices perimeters, the screw-shaped tile

vaults, the plaster-stone doors or the careful stone construction of the noble spaces.

Through the study of the preserved structures and the graphic documentation from the beginning of the 20th century, it has been possible to identify and characterize the main constructive phases of expansion and renovation of the complex.

This article aims to reflect and indicate some data on the evolution and construction of the complex in the different construction stages, taking into special consideration the materials preserved, the construction techniques used, the regulatory traces which created the spaces and the singular construction elements.

KEYWORDS: architectural study / Oliva / Palau Comtal / Centelles / late gothic

Juan Chorro Solbes, dibuixant i gravador

ALEJANDRO CARDONA BALLESTER

Juan Chorro Solbes fou un dibuixant i gravador valencià, oriünd d'Oliva, arrabassat per la passió de dibuixar des de molt jove, però el qual mai va fer de l'art una forma de vida. L'article recorre el periple vital de la persona, tot incidint principalment en el vessant artístic, projectes i obres, i aprofita també per a fer una relació de l'obra publicada i alhora també d'aquella que roman en mans particulars.

PARAULES CLAU: dibuix / gravat / aiguafort / tòrcul.

Juan Chorro Solbes was a Valencian draftsman and engraver born in Oliva who was swept away by his passion for drawing from a very young age but who never made art a way of life. This article covers the person's life journey, while mainly affecting the artistic side, projects and works, and also takes advantage to make a list of the published work and at the same time of that which remains in private hands.

KEYWORDS: drawing / engraving / etching / screw press.

Àlvar Marzal, músic i folklorista

GABRIEL GARCIA FRASQUET

L'article estudia la figura del clergue oliver Àlvar Marzal (1875-1960) en els seus vessants d'organista parroquial, compositor de música religiosa, recopilador i difusor del folklore musical valencià i director de les importants masses corals de Lo Rat Penat, El Micalet i l'Escola d'Artisans, a València ciutat, una labor que s'hi destaca especialment.

PARAULES CLAU: cant coral / compositor / folklore musical valencià/ Lo Rat Penat / música religiosa/organista / Societat Coral El Micalet.

This article deals with the leading figure of the Oliva clergyman Àlvar Marzal (1875-1960) in his roles as a parish organist, composer of religious music, compiler and spreader of Valencian musical folklore and director of the important mass choirs of Lo Rat Penat, El Micalet and the School of Artisans in Valencia city where his work is particularly noted.

KEYWORDS: choral singing / composer / Valencian musical folklore / Lo Rat Penat / religious musi / organist / El Micalet Choral Society.

El Calze de València i la relació amb Oliva

PASCUAL CASAÑ MUÑOZ

L'objectiu d'aquest article és exposar els vincles existents entre la Copa que suposadament va utilitzar Jesús a l'Últim Sopar, i que actualment es trobaria a la catedral de València, i la ciutat d'Oliva.

Paral·lelament, abordem dues qüestions més: els documents escrits i iconogràfics que ens parlen del Calze després d'aquell sopar i la possible veracitat del mateix.

PARAULES CLAU: Calze / Grial / Iconografia religiosa / Oliva / Tradició.

The aim of this article is to expose the existing links between the Chalice which Jesus allegedly used at the Last Supper and that would currently be found in the cathedral of Valencia and the city of Oliva.

At the same time, it addresses two more questions: the written and iconographic documents which tell us about the Chalice after that Supper and its possible veracity.

KEYWORDS: Chalice / Grail / Religious iconography / Oliva / Tradition.

Coral Santa Cecília 50 aniversari

JOSEP MALONDA SANCHIS

La Coral Santa Cecília es va formar al caliu dels nous aires que el Concili Vaticà II volia fer arribar a tota l'Església catòlica. L'impuls d'un nou plebà a Oliva i la voluntat d'una colla de joves entusiastes amb els canvis proposats per l'Església van ser el punt de partida d'una trajectòria extensa i diversa que ha arribat fins al present aportant, al repertori musical religiós i profà, renovació i innovació.

PARAULES CLAU: coral / ritmes espirituals / Desenclavament / motet / conservatori.

The Santa Cecília Choir was formed in the heat of the new aires which the Second Vatican Council wanted to spread to the entire Catholic Church. The impulse of a new plebà (vicar) in Oliva and the will of a group of young people enthusiastic about the changes proposed by the Church were the starting point of an extensive and diverse trajectory that has reached the present, contributing to religious and secular musical repertoire, renewal and innovation.

KEYWORDS: choir / spiritual rhythms / Deposition of Christ / motet / conservatory.

Oliva, Maians i Fuster: el triangle immortal del dubte.

VICENT A. MORENO GIMÉNEZ

Les trajectòries de Gregori Maians i de Joan Fuster tenen molts aspectes en comú. Més allà que són valencians amb lligams, més o menys directes, amb Oliva, i malgrat que es diferencien prop de dos segles, ambdós estan relacionats per un posicionament intel·lectual crític amb la cultura, la societat i la política dels temps que van viure. Però tant com crítics eren confiats en que la cultura i l'educació eren les eines precises per a superar allò que havien posat en dubte en els seus escrits.

PARAULES CLAU. Gregori Maians / Joan Fuster / Oliva / dubte / raó / crítica / il·lustració / aula / poble valencià / educació / cultura.

The literary careers of Gregori Maians and Joan Fuster have many aspects in common. They are Valencian with ties more or less direct to Oliva and despite the two centuries of difference separating them, both are related by a critical intellectual position on the culture, society and politics of the times they lived. But as much as critics they were confident that culture and education were the precise tools to overcome what they had questioned in their writings.

KEYWORDS: Gregori Maians / Joan Fuster / Oliva / doubt / reason / criticism / illustration / classroom / Valencian people / education / culture.

L'espoli franquista del Palau Centelles d'Oliva

PURA PEIRÓ BERTOMEU

L'article tracta de resseguir el desmantellament de les restes del Palau Centelles d'Oliva a partir de la victòria franquista en 1939; la dispersió d'aquestes restes i la pèrdua d'objectes arqueològics de la casa comtal amb la definitiva desaparició del monument, a principi dels anys 50.

No obstant això, a partir de 1979, després de la mort del dictador, les autoritats municipals van tractar de recuperar el llegat documental de Fischer que arribà definitivament a Oliva en 2010. Des del final de la dècada dels 80, la Regidoria de Patrimoni ha anat comprant cases del

carrer del Palau que conserven restes significatives de la casa Centelles

Queda pendent, si això fos possible, la recuperació d'objectes arqueològics de l'antic Palau que es conserven en la institució nord-americana de la Hispanic Society of America, notablement, fragments del famós fris renaixentista.

PARAULES CLAU: Servicio de Defensa del Patrimonio Nacional (SDPAN) / Luis Monreal y Tejada / taulells dels Centelles / fris de la Sala de l'Aparador / arquitecte Alejandro Ferrant Vázquez / arquitecte Egil Fischer / Museu Nacional de Ceràmica González Martí / Hispanic Society of America (HSA) / Regidoria de Patrimoni d'Oliva.

The article deals with the dismantling of the remains of the Centelles Palace in Oliva since the Francoist victory in 1939. It traces the dispersion of these remains and the loss of archaeological objects of the count's house with the definitive disappearance of the monument at the beginning of the '50s.

However, from 1979, after the death of the dictator, the municipal authorities tried to recover Fischer's documentary legacy which arrived definitively in Oliva in 2010. Since the end of the '80s, the Department of Heritage has been buying houses from Carrer del Palau which preserve significant remains of the Centelles house.

Pending is, if possible, the recovery of archaeological objects from the old Palace remains preserved in the American institution of the Hispanic Society of America where they keep fragments of the famous Renaissance frieze.

KEYWORDS: National Heritage Defense Service (SDPAN) / Luis Monreal y Tejada / tiles from the Centelles Family / frieze from the Showcase Room / architect Alejandro Ferrant Vázquez / architect Egil Fischer / National Pottery Museum González Martí / Hispanic Society of America (HSA) / Department of Heritage of Oliva.